

WELKOM BIJ DE

LEZINGENCYCLUS 2026

*Joost Dieleman en Jeannette Houwink
ten Cate*

VERENIGING
PROFESSOREN
& BURGEMEESTERS
WIJK

LEZINGENCYCLUS 2026

De rijke geschiedenis van de Professoren- en Burgemeesterswijk

Lezing 1: maandag 2 februari 2026

125 jaar Professoren- en Burgemeesterswijk. Ontstaan en ontwikkeling: van polder tot beschermd stadsgezicht.
Door Thomas van Duin.

Lezing 2: maandag 30 maart 2026

Vier kerken in onze wijk. Ontstaan en betekenis van de Vredeskerk, Petruskerk, Oud-Katholieke kerk en Zuiderkerk.
Door Jeannette Houwink ten Cate.

Lezing 3: maandag 1 juni 2026

Beelden van vroeger. Herinneringen van oudere bewoners en vertoning van foto's en films over onze wijk in vroeger tijden.
Door Joost Dieleman en Jeannette Houwink ten Cate.

Lezing 4: maandag 5 oktober 2026

Oorlog en bevrijding. Hoe verliep het leven in onze wijk in deze periode? Een schets van meer en minder bekende gebeurtenissen.
Door Hans Blom en Buck Goudriaan.

Lezing 5: maandag 30 november 2026

Bouw- en bewonersgeschiedenis Zoeterwoudsesingel: van Buitenplaats tot Heerenhuis.
Door Wido la Heij en Simone Akerboom.

Plaats: clubhuis Sporting Trigon, tegenover de Cronesteinkade (bruggetje in verlengde van de Roodenburgerstraat).

Inloop 19.00 uur, start 19.30 uur, einde 21.30 uur.

Gratis koffie, thee, drankje.

Iedereen is welkom. Aanmelden is niet nodig.

Een initiatief van

Professoren- en Burgemeesterswijk

*Beelden van vroeger: herinneringen van buurtbewoners
in woord en beeld*

Bronnen

Boeken over de wijk, de website Profburgwijk, Beeldbank en Erfgoed Leiden en Omstreken

Joost Dieleman en Jeannette Houwink ten Cate

Dick Koopman, Verdamstraat

Jeugdherinneringen

Dick groeide op op de grens van stad en platteland. “Iets mooiers kun je je als kind niet voorstellen. Wij hadden zoveel speelterreinen. We speelden volleybal met een net over de straat. Er was bijna geen verkeer. Ouders deden vaak mee met voetballen. Wijkagenten kwamen soms de bal afpakken. Dat hoorde bij de orde en netheid van de jaren vijftig. Spelen deden we ook op de prachtige schoolpleinen van de Kernstraatschool en het Gymnasium. De hooilanden hadden hoog gras waarin je kon verdwijnen, de sloten waren brandschoon. Toen we nog klein waren, konden we schuilen onder de rabarberbladen in de moestuinen als het regende.”

De heer de Bolster

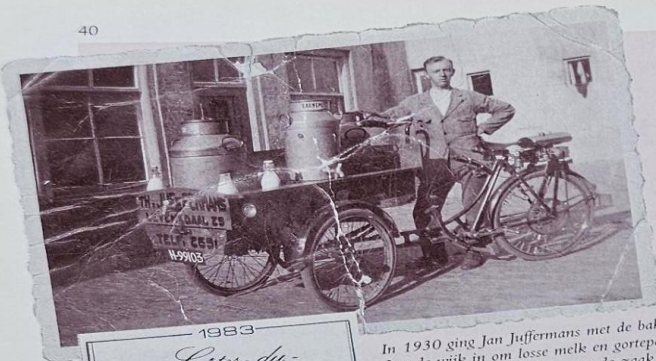

“Het was nog allemaal land rond de Lorentzkade. Wij hadden een afspraak met de eigenaar van een stuk weiland, boer Roelofs, die aan de Haven woonde. In ruil voor onze hulp mochten we onbeperkt spelen op het land.”

“Alles mocht, als wij maar hielpen de koeien opdrijven naar de melkplaats. Die was bij de stallen, waar nu de Zeemanlaan bij de Lorentzkade uitkomt. De huidige Lorentzbrug naar de Thorbeckestraat was er nog niet. Maar in het verlengde van de Cronesteinkade had je wel een houten bruggetje over de Stadsmolensloot waar je net met paard en wagen overheen kon. Wij brachten de melk in kannen met een kar over dat bruggetje naar de binnenstad, helemaal naar de Haven. Eentje trok met een touw en de anderen duwden.”

Winkels in de wijk

1933

Cotes-du-Roussillon

1935 - 1985

anniversaire par

Dick Juffermans
Hugo de Vriesstraat 13
Leiden

12% VOL. H.F.A. 479 70 cl e

In 1930 ging Jan Juffermans met de bakfiets de wijk in om losse melk en gortepap uit te venten. Zoon Dick nam de zaak in 1957 over. Nu de Hugo de Vriesstraat sloot hij de zaak.

Wees attent!!!
met een huiselijk feestje en geef een klein maar goed geschenk met karakter

Cadeaux, die gewaardeerd worden, die een blij gezicht verwekken, vindt U in onze kantoorboekhandel

Lectura

ZEEMANLAAN 31 - Telef. 25076

In de wijk der Professoren naar de zaak van uitsluitend Sigaren, Sigaretten en Tabaksartikelen.

J. G. van Zwieten
van der Waalsstraat 1
Het weekblad de Sportwereld bij ons verkrijgbaar.

Februari 1956 Leen Janson en zijn vrouw achter de toonbank van hun winkel in de Cobetstraat.

GEVESTIGD:
J. J. van der Burgh
STIELTJESSTRAAT 27
VAKKUNDIG OPTICIËN

Winkeliers in de wijk

Hieronder staat een lijst van winkeliers en bedrijven die in de wijken gevestigd waren in de jaren dertig tot en met zestig. Vele zijn inmiddels gestopt, andere zijn er nu nog, zijn onder een andere naam doorgegaan of zijn opgevolgd door nieuwe bedrijvigheid. Deze lijst is helaas niet volledig.

- Van 't Hoffstraat**
7 Dhr. W.J. Zirkzee
9 Dhr. E.J.M. Nozeman
12 Dhr. J.Th.J. Janson
12^a Chr. v. d. Linden
19 Dhr. N.J. Overdevest
21 Dhr. F.Raaphorst (Frans)
26 Dhr. A. Swanenburg
33 Dhr. W. de Vries
35 Dhr. J. Teske (Jan)
35a Mej. C. Wisse (Cor)
37 W.D.A. Truyers en Co.
- manufacturen
slagerij
kruidenier
uurwerken
melk en zuivelwinkel
brood-koek-banketbakker
vishandelaar
kruidenier
herenkapper
dameskapsalon
glazenwasserij en
schoonmaakbedrijf
kachels en haarden
rijwielreparatie en huish. art.
(luxe) brood bezorging
- 39 Dhr. B. v. d. Pol
Dhr. Van der Sluis (later)
44 A.J. Uphoff
- Van der Waalstraat**
1 Mw. J.G. van Zwieten
3 Dhr H. Philipsen
5 Dhr. S.P. Verver
19 Dhr. Provily
27 Dhr. Tijsterman
29 Dhr. P. Flandrijn
31 "Merino"
44 Dhr. C. Karreman
46 Dhr. Van Dorp
- sigaren en sigaretten
groenten en fruit
heren- en kinder-kapsalon
slager
brood en banket
groenten en fruit
wol en babykleding
kruidenier
kolen - brandstoffen
- Zeemanlaan**
11 J. van Welzen
12 Dhr. W.J. v. Niekerk
19 Mw. M. de Regt-Smittenaar (Miep)
20 H.P. Jansen
31 Dhr. B.J.M. Bonnet
"Lectura"
37 Dhr. J.L.A. Hartevelde
39 T. v.d. Sluis
41 Van der Zanden
Vlasveld (later)
51 Fa. Vocking
- timmer- en aannemingsbedrijf
behangerij/stoffeerderij
dameskapsalon
- schildersbedrijf
kantoorboekhandel, kinder-
speelgoed en bibliotheek
drogist
kolenkachels
banketbakkerij
kousen en sokken
gas-, water en electriciteit
installateur
- Hugo de Vriesstraat**
15 Dhr. J.H. Juffermans
77 H.W. Spierenburg
- melk en zuivel
electrische schoenmakerij
- Stieltjesstraat**
27 J.J. van der Burgh
55 C.J.L. v.d. Meer
57 Dhr. Diemel
59 Dhr. P.G. Kikkert
62 Dhr. N. van der Star
- opticiën
aardappelen, groente en fruit
bloemen en planten
slager
groenten en fruit

Helpende jongens bij de Sierkan-melkwagen met daarachter de bakfiets van de Leidse Brood Fabriek.

- Kamerlingh Onneslaan** (later Lammenschansweg)
35 Dhr. L.R. Kallenberg
36 G.M. Zwartjes
37 W. Zandvliet
- banketbakker
slager
kruidenier
- Van Bemmelenstraat**
Henk Zwanenburg
Spierenburg
- groente en fruit
schoenmaker
- De Sitterlaan**
17 Dhr. J.J.A. van Schie
- melk- en
kruidenierswaren
sigarenmagazijn
melk- en zuivelinrichting
"De Sierkan"
kruidenier
- 31 W. Chr. v. Evert
87 Dhr. H.J. Overdevest
- 89 Dhr. Van Kesteren (Jan)
- Buys Ballotstraat**
19 L. de Romijn & Zn.
59 Dhr H. Labordus
75 A.F. Goutier
79 Dhr. Kloots
- glazenwasserij
kruidenier
schilder
rijwielhandel en -reparatie
- Franchimontlaan**
17 Dhr. Mechelse (Jaap)
45 E.A.H. Halverhout
- groenten en fruit
machinaal timmerbedrijf
- Kapteynstraat**
36 Gebr. Regeer
- wassen en strijken
- Melchior Treublaan**
46 J. v. Egmond
- bont verkoop en reparatie
- Cobetstraat**
60 K. Janson (later L. Janson)
77 L. van Klaveren
79 Dhr. Vrij
81 Dieben
83 Fam. Wiersma
85 Dhr. K. Nagtegaal
91 Dhr. E. Oom
- kruidenier
kruidenier
drogisterij
stomerij
leesbibliotheek
brood en gebak
sigarenmagazijn en postkantoor
- Roomburgerlaan**
14 M.H. de Lange
16
18
- Kapperszaak én sigarenmagazijn
groente en fruit
kruidenier
- Rijndijkstraat**
1 La Court
2 Van der Meer
39 Piet Habraken
- kruidenier
bakker
kruidenier

Heeft U bonnen voor een rijwiel of banden, breng ze bij RIJWIELHANDEL KLOOTS
daar zijn ze in goede handen
BUYS-BALLOTSTRAAT 79

Janson

LEVENSMIDDELEN
ZUIVERGOEDEN
FINE VLEESWAREN

COBETSTRAAT 60
hoek de Laai de Kesterenstraat
Telefoon 22486 - Giro 352531
LEIDEN

VAN DORP'S KOLENHANDEL
VAN DER WAALSSTRAAT 46
TELEFOON 20471
KOLEN IN PAPIEREN ZAKKEN

Het speciaal adres voor het wassen en strijken van Uw BOORDEN, OVERHEMDEN en KLEEDJES ENZ. is:
Gebr. REGEER
KAPTEYNSTRAAT 36

WEDER ONTVANGEN:
Onbreukbare horlogeglazen, zoewel rond als vormmodel Tevens Horloge- en wekkerveeren

Het adres voor vakkundig repareren van alle soorten uurwerken
Chr. v. d. LINDEN - van 't Hoffstr. 12a

HET 'JUISTE ADRES IS EN BLIJFT NOG STEEDS VAN OUDS BEKEND:

H. W. Spierenburg
Eerste klas Electriche Schoenmakerij
Hugo de Vriesstraat 77, h.v. Bemmelenstr.

VOOR NUTRICIA'S KINDER-VOEDING KUNT U BY
VAN SCHIE
TERECHT
DESITTERLAAN 17 - Tel. 24574

UW ADRES VOOR DE FINESTEN VISSORTEN !!

A. SWANENBURG

11 HOFFSTRAAT 25
LEIDEN TEL. 24022

Dhr. Janson helpt een klant. Een maand later, september 1999, stopte hij met de zaak die zijn vader in 1937 begon.

Optocht Koninginnedag

Winkel Vahrmeijer, Karel, Gerda, Vader en Moeder, Jan

Vergeetwoorden

Mevrouw Vahrmeijer kwam aanrijden in haar blitse, oranje Opel Manta!

Mieters

Deksels

Hip

Knalfuif

Lonken

Buurtgenoten aan het woord: mevrouw van Mil

‘Je hoefde de wijk bijna niet uit!’

(Er was een toneelvereniging en een muziekgroep.) Bijna op elke straathoek was een winkel gevestigd en in veel straten waren er ook nog vaak ‘gesloten huizen’, waar levensmiddelen vanuit de huiskamer werden verkocht.

‘Zelfs kleding kon je krijgen in de zaak van de dochter van Zirkzee, op de plaats waar nu het postkantoor is.’ Dat postkantoor is inmiddels verdwenen.

Leiden - van 't Hofstraat

Winkels in de buurt

Van der Sluis: met huishoudelijke artikelen, wasmachines enzo.

Teske: kapsalon voor heren en Cor Wisse: dameskapsalon.

Garage: glazenwasserij Truijens, overdag fietsreparaties door dhr. Kloots.

Raaphorst: bakker.

Swanenburg: vishandel, later de eerste snackbar van Leiden met op zaterdagavond rijen jongeren.

Kruideniers: Juffermans, Van Schie, Janson, Labordus, Van Kesteren en Karremans.

Van Hartevelt: drogist

Bakkerij Raaphorst Van 't Hoffstraat

Frans Raaphorst senior voor zijn winkel aan de Van 't Hoffstraat.

DOOR ERIC-JAN BERENDSEN

LEIDEN - De winkel gaat niet dicht omdat er geen klanten zijn, niet omdat de familie Raaphorst tegen hard werken opziet en ook niet omdat het werk niet meer leuk zou zijn. Nee, bakkerij Raaphorst aan de Van 't Hoffstraat in de Leidse Professorenwijk sluit de deuren omdat er geen opvolging is. Bakker en eigenaar Frans Raaphorst (63) en diens vrouw MARRY (60) worden daar erg emotioneel van en praten er liever niet over. Zoon Frans (30), die ook in de zaak werkt, wil wel uitleggen waarom Raaphorst per 1 januari 2008 ophoudt te bestaan.

„Mijn overgrootvader had een bakkerij in de Pasteurstraat en drie zoons. In 1935 kocht hij een huis met winkel in de Tesselschadestraat. Daar zou één van die zoons, Frans, een bakkerij gaan beginnen. Maar uiteindelijk ging die zaak naar Jan omdat hij de oudste zoon was. Frans, mijn opa dus, ging in 1936 naar de Van 't Hoffstraat,

PARTICULIERE FOTO

Uitje winkeliersvereniging Parijs

Levensmiddelenzaak is overgenomen door familie de Vries: de Spar.

Anneke de Vries

Herinnering Anneke de Vries

Hierdoor kon het gezin de Vries naar boven verhuizen en ontstond beneden ruimte voor een grote verbouwing. Alle vertrekken werden bij de winkel getrokken en zo ontstond de eerste zelfbedieningszaak van de Professorenwijk. ‘Mijn ouders sliepen tot die tijd op een opklapbed in de huiskamer’, vertelt Anneke, ‘en mijn drie broers samen in het voorkamertje.’

Gesloten huizen: Buys Ballotstraat 59

Toelichting de heer **Labordus**: Daaronder de foto van opnieuw mijn Oma in de winkel, aardig om te vertellen is dat mijn Oma een “meisje van buiten de poort” was terwijl mijn Opa een echte Leidenaar was. Dat gaf hem in de familie enig aanzien. Zijn zuster woonde om de hoek van de Buys Ballotstraat in de van 't Hoffstraat, haar man was oprichter en eigenaar van glazenwassersbedrijf Truijers (Oom Wim en tante Ria: zij spraken dialect Leids. vaag kan ik hen nog herinneren).

Vergeetwoorden

Schelmen

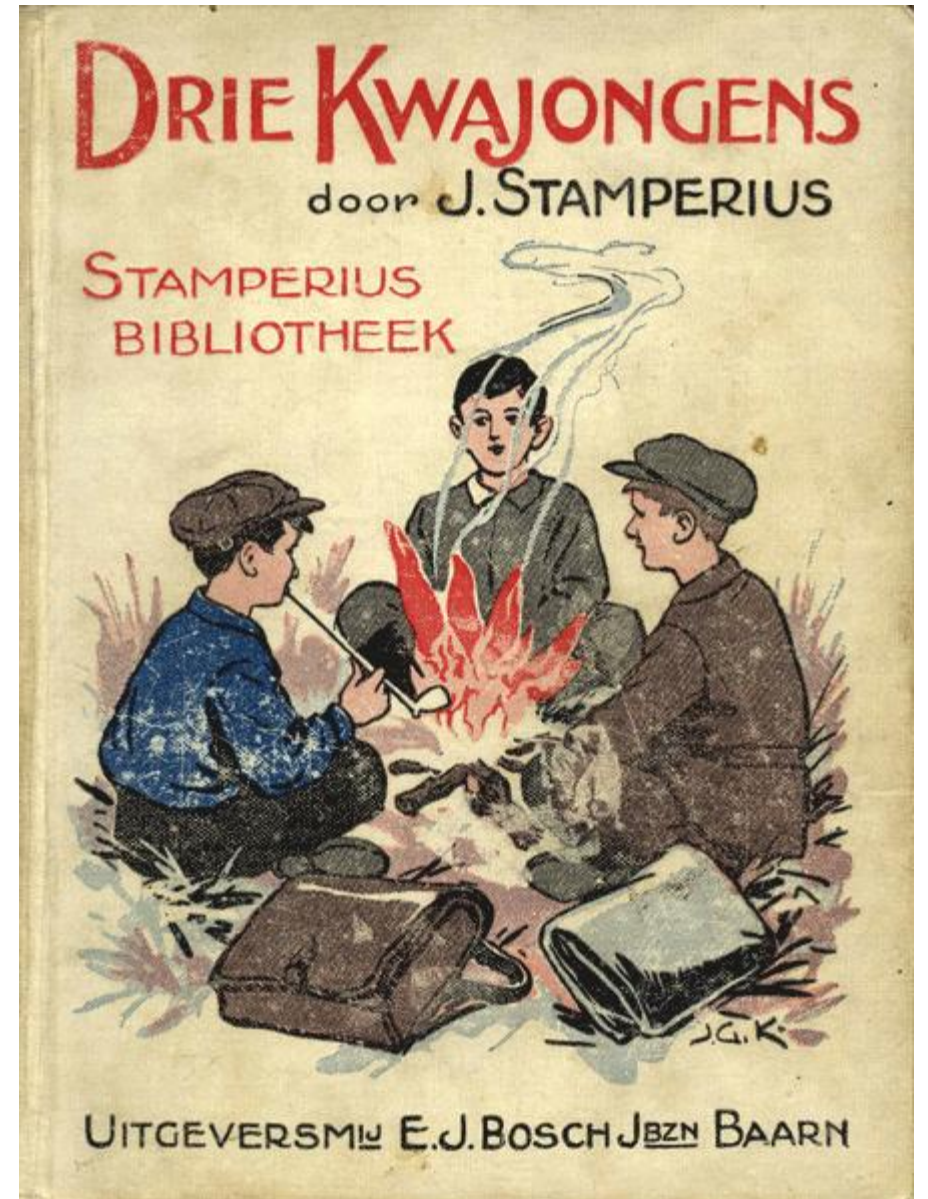
Balorigheid

Iemand een poets bakken

Kwajongens

Kattenkwaad

Vlegels

Herinneringen Van Harteveld

In 1935 begon zijn vader met de winkel, toen nog met uitzicht op landerijen en water.

Vlak na de oorlog lag het accent in de winkel – naast geneesmiddelen vooral op huishoudelijke artikelen. Vooral als de voorjaars schoonmaak voor de deur stond, vlogen de zemen, borstels en witkalk de deur uit.

Cosmetica was er nog weinig. In die tijd maakte je nog je eigen zalf en hoestdranken. Ook was er in de winkel een EHBO post. ‘Wilt u mij even verbinden?’

Mensen kwamen vaak om advies en oudere mensen maakten graag een praatje.

Van Harteveld

Van Hartevelt

Mijn vader organiseerde ook braderieën en zelfs een kinderboerderij op het plein van de Zeemanlaan, samen met Joop Nozeman, de slager en Hans van Dijk van bloemenzaak Rozemarijn.

Hij heeft ook geholpen met de oprichting van de jongerensoos. In de kelder van de Petruskerk kwamen elke week zeker honderd jongeren voor verschillende activiteiten.

Mevrouw Tijsterman

‘Vroeger was de Van der Waalsstraat een echte winkelstraat, met meer winkels dan in de Van ‘t Hoffstraat. Mijn man en ik hebben de winkel overgenomen van bakker Spruijt. Verder zaten daar groenteboer Flandrijn, kolenboer Van Dorp, kruidenier Karreman en slager Zwartjes. Zuivelhandel en kruidenier Van Schie en bakkerij Kallenberg zijn de enig overgebleven van vroeger. ‘Het leven van een bakker is heel zwaar. Mijn man ging iedere nacht om vier uur naar Rijnsburg en op vrijdagnacht al om twee uur.’

Vergeetwoorden

Hou je gedeisd

Apekool

Dollen

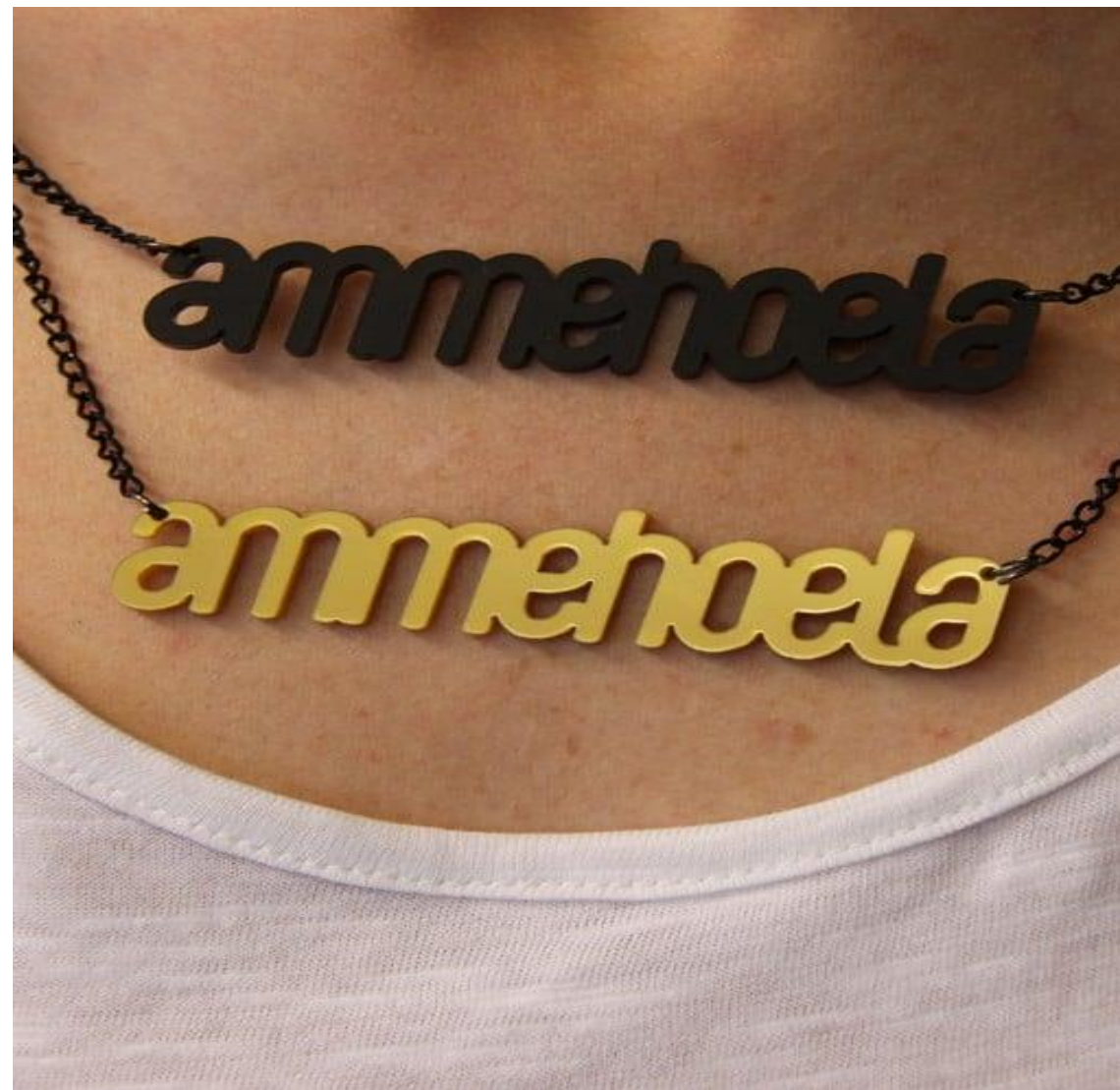
Waus (en koekwaus!)

Bonje

Voor nop

Hommeles

Ammehoela

Circus Knikkebeen

Circus Knikkebeen

Het kindercircus bestond in de jaren vijftig. Het werd georganiseerd door de Stichting Vacantiebezigheden in samenwerking met de toenmalige Leidse Sportstichting.

Jan Meerpoel: 'Vrijwilligers hadden een echte piste gemaakt van hout en de gemeente zorgde in de zomerweken voor een kleine circustent op een stukje braakliggende grond schuin tegenover de gymzaal aan de Du Rieustraat. Deze heb ik nog helpen bouwen.'

Jan Meerpoel

Freule Sixma van Heemstra uit Wassenaar gaf paarden en pony's in bruikleen. Die waren zo mak dat kinderen er voltige kunstjes mee konden doen. Zij waren lid van Dos of van de katholieke gymnastiekvereniging Groen Wit.'

Jan Meerpoel was actief in deze verenigingen. Ik heb in 1957 meegewerkt aan het circus, als trapezemedewerker en mijn broer was clown.'

Jan Meerpoel aan de trapeze 1957

Basisscholen: Finse scholen

Scholen in de wijk: Voortgezet onderwijs

Tot 1883 stond het gymnasium bij de Pieterskerk. Toen verhuisde de school naar de Doezastraat. Daar was op de ruïne, de plek die onbebouwd was gebleven na de ramp met het kruitschip, een nieuwe school gebouwd. Ook dat gebouw werd te klein en in 1936 besloot men tot nieuwbouw aan de Fruinlaan. Op 8 januari trok de gehele schoolbevolking in een lange stoet van de Doezastraat naar de Fruinlaan. Het gebouw werd geopend door de burgemeester Van de Sande Bakhuijzen.

Sinds 1938 is de school gevestigd aan de Fruinlaan, die vernoemd is naar [Robert Fruin](#), ooit leraar aan deze school en van 1860 tot 1894 de eerste [hoogleraar](#) Nederlandse geschiedenis aan de [Universiteit Leiden](#). Dit schoolgebouw, ontworpen door [Jan Neisingh](#), wordt nog steeds gebruikt, hoewel er in de loop der tijd het een en ander aan verbouwd en aangebouwd is. In de jaren 1992-96 heeft een grondige verbouwing plaatsgevonden, waarbij het plein achter de school overdekt werd en omgebouwd tot multifunctionele aula. Op de zolders is een grote studieruimte gemaakt (de 'studiezolder').

Hogere Burgerschool, Rembrandt, Bonaventura

LEIDEN

Hooge Rijndijk Hogere Burgerschool

GE'CENTE LIDEN
1914

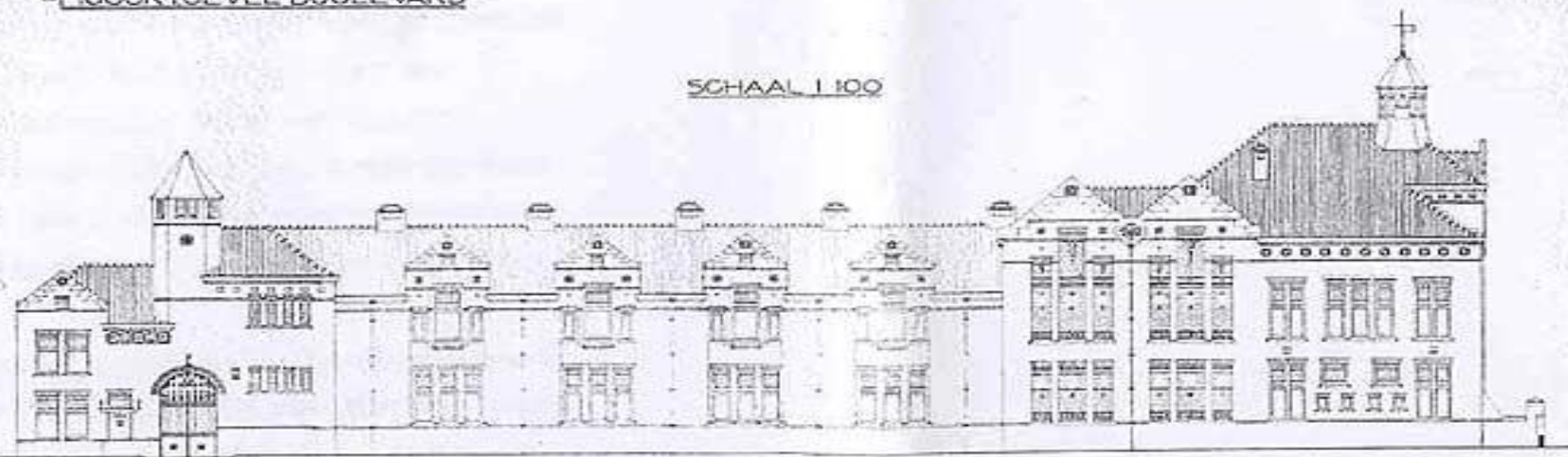
HOOGERE BURGERSCHOOL
AAN DEN HOOGEN RYNDYK

DEUTERON
1914

-FIGUUR 1 GEVEL BOULEVARD-

SCHAAL 1:100

-FIGUUR 2 GEVEL HOOGEN RYNDYK-

HBS

De architect is Dudok, bekend van zijn bouwwerken in Hilversum. Hij werd in 1913 plaatsvervangend hoofd van de Publieke Werken in Leiden. Hij ontwierp een aantal gebouwen, waaronder de HBS en het gebouw van het Leidsch Dagblad. Hij staat onder invloed van Berlage en de geometrische principes van zijn architectuur. 'Een school moet eruitzien als een school.'(Dudok)

De locatie lag op het drukke kruispunt van de Burggravenlaan en de Hoge Rijndijk. Dus de lokalen moesten aan de achterkant geplaatst worden.

HBS

De invloed van Berlage blijkt uit het ontwerp van de gevel (op basis van een vierkant raster) en het gebruik van ornamenten.

Bij het trappenhuis liet hij de elementen van de constructie bewust zichtbaar. Hij nam de verschillende materiaalsoorten op in de vormgeving in plaats van ze te beschilderen of bepleisteren.

Frans Mensonides

- **Waar het gebouw me aan deed denken, vanaf de eerste keer dat ik het betreden had: *Bint* van Bordewijk. In die roman, die indertijd op de boekenlijst van geen enkele middelbare scholier ontbrak, kwam een klas voor die 'De hel' genoemd werd. Die kwalificatie was voor wat mij betreft wel van toepassing op het hele misbaksel van Dudok.**
- **Ik herinner me een somber, terneerdrukkend gebouw, met hoge, donkere gangen, met afgebladderde deuren, geschilderd in akelige, onbestemde kleurtjes. Leerlingen zowel als leraren droegen de sporen van een meerjarig verblijf.**

HBS

Het dagblad *De Tijd* roemde “het monumentale bouwwerk” een dag na de opening op 13 september 1915 en noemde het een van de fraaiste gebouwen van Leiden, dat zowel uit praktisch als esthetisch oogpunt een vergelijking met soortgelijke gebouwen in andere steden “met succes kon doorstaan”.

Het gebouw heeft de Hogere Burgersschool gehuisvest, het Rembrandt Lyceum en nu het Bonaventura College.

Leiden

Hoogere Burgschool. (Achterzijde)

Vervolg-lezingen

- 5 oktober: De wijk in oorlogstijd en bevrijding
- 30 november: Geschiedenis Zoeterwoudsesingel

www.profburgwijk.nl

Onze wijk - TOEN

LEZINGENCYCLUS 2026

De rijke geschiedenis van de Professoren- en Burgemeesterswijk

Lezing 1: maandag 2 februari 2026

125 jaar Professoren- en Burgemeesterswijk. Ontstaan en ontwikkeling: van polder tot beschermd stadsgezicht.
Door Thomas van Duin.

Lezing 2: maandag 30 maart 2026

Vier kerken in onze wijk. Ontstaan en betekenis van de Vredeskerk, Petruskerk, Oud-Katholieke kerk en Zuiderkerk.
Door Jeannette Houwink ten Cate.

Lezing 3: maandag 1 juni 2026

Beelden van vroeger. Herinneringen van oudere bewoners en vertoning van foto's en films over onze wijk in vroeger tijden.
Door Joost Dieleman en Jeannette Houwink ten Cate.

Lezing 4: maandag 5 oktober 2026

Oorlog en bevrijding. Hoe verliep het leven in onze wijk in deze periode? Een schets van meer en minder bekende gebeurtenissen.
Door Hans Blom en Buck Goudriaan.

Lezing 5: maandag 30 november 2026

Bouw- en bewonersgeschiedenis Zoeterwoudsesingel: van Buitenplaats tot Heerenhuis.
Door Wido la Heij en Simone Akerboom.

Plaats: clubhuis Sporting Trigon, tegenover de Cronesteinkade (bruggetje in verlengde van de Roodenburgerstraat).

Inloop 19.00 uur, start 19.30 uur, einde 21.30 uur.

Gratis koffie, thee, drankje.

Iedereen is welkom. Aanmelden is niet nodig.

Een initiatief van

